

at forelægge Lovforslag om Planen for nye Hovedlandeveis Anlæg, om Districternes Stilling til Vedligeholdelse af Hovedlandeveis overhovedet, det er fornemlig det, der er blevet spurgt om. Hvad det første Punkt angaaer, Anlæg af nye Hovedlandeveis, da skal jeg knytte mine Bemærkninger til Slutningen af hvad den ærede Ordfører sagde, og fremhave, hvad jeg ogsaa nylig yttrede, at den Bevilling, som her er Spørgsmaal om, eller rettere hvad der endnu kun staaer som en paatænkt Bevilling for 1852—53, men som i det nærmeste Finantsaar skal forberedes, er en ordinair Bevilling, som kunde anvendes til nye Hovedlandeveis- Arbejder i det sædvanlige Forhold. Den ærede Ordfører har antydet, at Udvalget, havde henledet Opmærksomheden paa Usikkerheden, navnlig af, hvis der skulde vise sig en betydelig Synkning af Dagelønnen, da at gaae frem med et noget stærkere Anlæg af nye Hovedlandeveis, for derved at bidrage til at forhindre Næringsløshed. Ingenieurchoret er ogsaa i denne Anledning blevet tilkrevet, og der er indkommet en Erklæring fra det i saa Henseende, og vil naturligvis dette med megen Beredvillighed gaae ind paa Alt hvad der fra dets Side kan præsteres, for at forberede saadanne extraordinaire Arbejder, naar Sligt maatte blive vedtaget; men med de Kræfter, som staae til dets Disposition, har det ikke kunnet forberede meget i saa Henseende. Imidlertid ligger det for, at det vil kunne lade sig gjøre at fremme disse Forberedelsesarbejder saaledes, at der snart kan tages fat paa temmelig betydelige Arbejder, thi netop paa den jydske vestlige Hovedlandeveis er der allerede forberedt Saameget, at naar der skal finde extraordinaire Arbejder Sted, da ville de kunne anvendes paa denne Vei. Der er saaledes en Mulighed for, at det factiske Forhold, fra hvis Betragtning man gaaer ud, nemlig paa hvilke Router der vil blive arbejdet, vil, naar man tager Hensyn til hvad der ligeledes i extraordinaire Retninger vil kunne blive udrettet, stille sig noget anderledes, end naar man alene seer hen til den ordinair Udgift. Forøvrigt nægter jeg ikke, at der oftere er fremtraadt for Ministeriet Usikkerheden af, jeg vil ikke sige ved Lov at faae fastsat en be-

stemt Plan, hvorefter man nødvendig skulde hvert Aar anvende en vis Sum til Hovedlandeveis- Arbejders Fremme, men jeg troer dog, at det vil practisk gaae saaledes, som den ærede Ordfører anførte, at naar Landets Resourcer ikke ere tilstrækkelige til at udføre saa betydelige Arbejder, som man efter en saadan Lov skulde foretage, vil man gjøre Undtagelser fra Loven, idet man dog vil komme til at indskrænke Arbejderne igjen; dette ligger jo ligefrem derti, at saalænge det er Udgifter, som paaahvile Statskassen, og de kunne opsættes paa nogen Tid, naar der ellers gjøres Krav paa Statens Resourcer, ville de blive opsatte, det vil Nødvendigheden medføre. Derimod turde det vistnok fortjene megen Overveelse, om der i det Hele taget ikke skulde være Anledning til en Forandring i de nærværende Veianlæg, og disse Forandringer ville jo nok kunne gives en saadan Retning, at endeel af de Linier, som nu ere under Omtale som Hovedlandeveis Linier, kunde gaae over fra at være Hovedlandeveis og Statsveis og som Communalveis tilføres Communalbestyrelserne og vedligeholdes paa samme Maade som de mindre Landeveie. Hvorvidt dette vilde være nogen Lettelse for Jylland, det vil jeg egentlig ikke paastaae. Det er vistnok, at man ikke har holdt ganske fast ved det Begreb, men i den ældre Veianordning opstillede en Hovedlandeveis, som skulde forbinde Provinds med Provinds, man har optaget andre Linier derimellem, hvorom dette ikke kan siges at være Tilfælde; men vil man gjøre det sandsynligt, at Staten hurtig skal fuldføre de Landveisanlæg, som den paatager sig, er det vist nok, at der vil vindes meget ved at lade visse Veistrækninger være borte, og kun vedligeholde de Strækninger, som ere Statsveis, som engang ere blevne anlagte af Staten. Hvad angaaer, at de igjen skulde kunne gaae over paa Districterne og blive Communeveis; da forekommer det mig, at man ikke godt kan tænke sig en saadan Ordning af Sagen, og jeg troer i ethvert Fald, at det neppe vil kunne undgaaes, at man, om man end maa søle sig dreven ind derpaa, især for nærværende Tid da der ligger saa mange andre Spørgsmaal for, dog først maa oppebie den nye Communal-